PROPERTY OF ACKU

DAILY اراده

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

۱۱۲۲

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ. ش

یوولسم کال - دویمه دوره، ۱۱۲۲ مه گڼه، پر له پسې ۲۱۹۶ گڼه د ۱۳۹۰ ل.د وړي ۲۰ مه - د یک شنبې ورځ، د ۱۴۳۲ هـ ق شوال المکرم ۱۳ مه د ۲۰۱۱ د سپتمبر ۱۱ مه

حزب اسلامي به په مشروط ډول په بن کنفرانس کې ګډون وکړي

د انجنیر حکمتیار په مشرۍ حزب اسلامي وایي، چې که په ازاده او د قضیې د یوه مطرح اړخ په توګه د بن کنفرانس ته وبلل شي، نو دوی به د خپل پلان په طرح کولو سره په دې غونډه کې ګډون وکړي.

دغه څرګندونې په اروپا کې د انجنیر ګلبدین حکمتیار په مشرۍ د حزب اسلامي د سولې او سیاسي چارو د جرګې د مشر قریب الرحمن سعید له خوا د **۳مـخ**

امریکا او افغان پلاوی ولې د ستراتیژیکو اړیکو پرسر کومې پایلې ته ونه رسېد؟

د امریکا د بهرنیو چارو وزارت وایي، چې له افغان پلاوي سره د ستراتژیکو اړیکو په اړه کومې ځانګړې پایلې ته نه دي رسیدلي، خو په دې اړه به خبرې دوام ولري.

د دغو دوه ورځنیو خبرو اترو په وروستۍ ورځ ډاکټر رنګین دادفر سپنتا په پنټاګان کې د امریکا له دفاع وزیر لیون پنیټا سره ولیدل.

د امریکا د دفاع وزارت ویاند جورج لیټل د وړې پر ۱۹ مه وویل، چې په دې لیدنه کې سپنتا او پنیټا د افغانستان او امریکا پر اړیکو، د ترهګرۍ پر ضد په ګډو هڅو او په افغانستان کې د امنیت او سولې په اړه خبرې وکړې.

سرچینې زیاته کړه، چې په دغو خبرو اترو کې دواړو مشرانو په افغانستان کې د امنیت او ثبات لپاره پر ګډو هلو ځلو او افغان ملي ځواکونو ته د امنیت د لېږد د پروسې پر دوامداره ساتلو هم ټینګار وکړ.

له دفاع وزیر سره تر لیدنې مخکې ډاکټر سپنتا او د هغه پلاوي په سپینه مانۍ او بهرنیو **۲مـخ**

افغانستان ده سال بعد از حادثۀ ۱۱ سپتمبر

در حالی که امروز در آستانۀ دهمین سالروز رویداد ۱۱ سپتمبر قرار داریم؛ روزی که پای جامعۀ جهانی را باردیگر به افغانستان کشاند، اما دستاوردها و پیشرفت هایی که جامعۀ جهانی و مردم افغانستان در سال واپسین این رویداد متوقع آن بودند، به صورت کل برآورده نشده است. در سرزمین ما هنوز جنگ قربانی می گیرد؛ نه تنها حملات طالبان جریان دارد، بلکه با گذشت هر روز ساحۀ نفوذ بالفعل و بالقوۀ آنها گسترش می یابد.

شماری از افغان ها می گویند که امریکا و کشورهای **ص۳**

اعلان

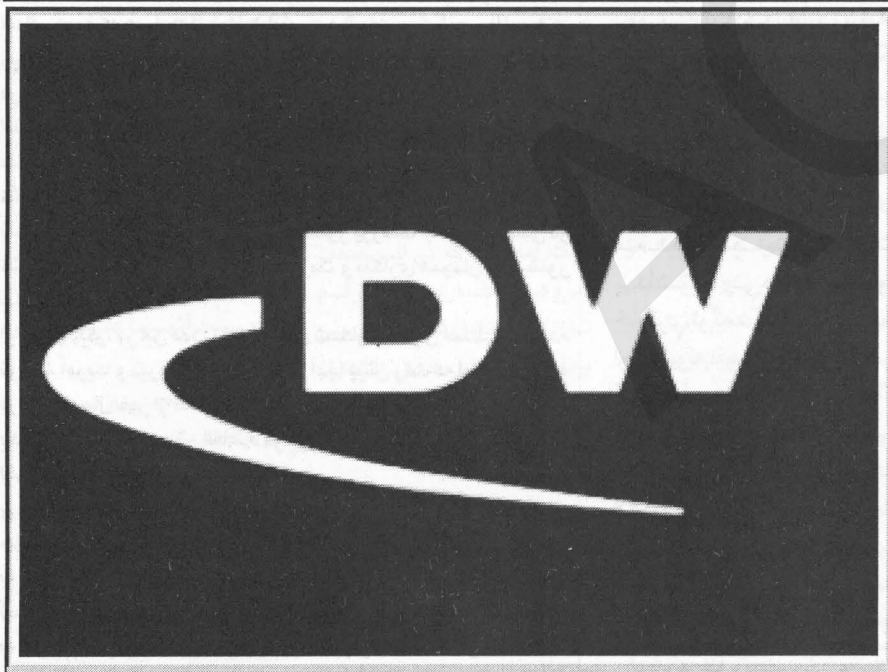

دویچه ویلي المان ږغ راډیو د واوره اوزده کړه راډیویي ډرامو دپاره په پښتو او دري ژبو ممثلینو ته اړتیا لري.

د "واوره او زده کړه" خپرونه د آلمان ږغ، د راډیویي ډرامو لړۍ ده چې د بشري حقونو، چاپیریال ساتنې، کورنۍ تاوتریخوالي او د ژوند د نورو اړخونو د نبه کولو په اړه د ځوانانو لپاره چمتو کیږي.

دویچه ویلي المان ږغ راډیو ددې ډرامو د ۲۰۰ برخو د جوړولو د پاره په دواړو ژبو پښتو او دري د ۱۲ څخه تر ۷۰ کلنۍ پورې نښځینه او نارینوو ممثلینو ته اړتیا لري.

نور معلومات په دغو انترنیتي پاڼو کې ترلاسه کولای سئ.

www.dw.de/pashto

facebook.de/dw.pashto

د دویچه ویله آلمان ږغ راډیویي خپرونې هره ورځ د FM پر څپه ۹۰،۵ په کابل او لنډو څپو په ټول افغانستان کې اوریدلای سئ.

د لوی او بښونکي خدای ﷻ په نامه

سرمقاله

از ۱۱ سپتمبر تا ۱۱ سپتمبر

۲۰ سنبلهٔ امسال درست ۱۰ سال از حملات ۱۱ سپتمبر می‌گذرد. حادثه‌یی که مسوولیت آنرا گروه القاعده بر عهده گرفت و ابعاد آن هنوز در سراسر جهان، به‌ویژه در منطقه شرق میانه طنین‌انداز است.

این رویداد یک حادثهٔ عظیم هم در تاریخ امریکا و هم افغانستان تلقی می گردد که تاثیرات عمیقی بر جامعهٔ هر دو کشور بر جاگذاشت؛ برای امریکا این حادثه افزون بر خسارات هنگفت مالی یی که طی آن متقبل شد، بعد از جنگ جهانی دوم بزرگترین رویداد در تاریخ امریکاست که در نتیجهٔ آن، بیش از ۳۰۰۰ امریکایی کشته شدند. پای امریکا به جنگ های تازه از جمله جنگ افغانستان و عراق کشانده شد، هرچند خشونت ها در عراق فروکش کرده و در آنجا حضور نیروهای امریکایی نیز، کاهش یافته است، اما در افغانستان مقاومت ضد امریکایی کماکان به شدت ادامه دارد و با گذشت هر روز دامنهٔ آن گسترده تر می شود، گفته می شود که در طول ده سال گذشته، بیش از ۶۰ میلیارد دالر امریکا در افغانستان به مصرف رسیده است و در طی رویدادهای خشونت و ناامنی، در حدود ۲۱ هزار سرباز خارجی در این کشور کشته و زخمی شده اند. هرچند حادثهٔ ۱۱ سپتمبر زمینه های حضور امریکا در افغانستان و منطقه را مهیا ساخت، اما این حضور نیز، با تلفات هنگفت و دشوارهای چالشزایی همراه بوده است، امریکاییان و جامعهٔ جهانی با حضور پررنگ ده سالهٔ خود در افغانستان حداقل نتوانستند، امنیت و ثبات این کشور را تضمین نمایند.

اما اینکه این رویداد چه تاثیراتی روی اوضاع کشور ما گذاشته، باید گفت، با وقوع حادثهٔ ۱۱ سپتمبر و به دنبال آن برگزاری کنفرانس بن در آلمان که طی آن جامعهٔ جهانی متعهد گردید که امنیت، اقتصاد و حکومتداری خوب در افغانستان از اهداف عمدهٔ آنان در این کشور است، مردم ما خوشبین بودند و با عالمی از آرزوها و امیدها به این تحول لبیک گفتند، صدها هزار مهاجر ما که در کشورهای خارج مستقر بودند، به کشور برگشتند، تا اندازه یی کارهای بازسازی نیز آغاز گردید، قسمت عمدهٔ از سرک های مخروبهٔ افغانستان بازسازی و نوسازی گردید، صدها هزار کودک افغان که تا این زمان به دلایل گوناگون از نعمت فراگیری سواد محروم بودند، رهسپار مکاتب گردیدند، پوهنتون های جدید اعمار و تاسیس گردید، اما با این وجود اهداف عمده که عبارت از تامین امنیت و ثبات در کشور، بازسازی زیربناهای اقتصادی مردم ما و استقرار حکومتداری قانونمند و خوب در کشور بود، به دست نیامد و به آن اصلا توجهی صورت نگرفت. امنیت با گذشت هر روز خراب و خرابتر گردید، خشونت ها باردیگر از ملکیان، نظامیان و نیروهای خارجی قربانی گرفت، دامنهٔ فساد اداری در کشور با گذشت هر روز گسترده تر گردید، از حکومتداری خوب خبری نیست، اکنون با گذشت ده سال از حضور پررنگ جامعهٔ جهانی در کشور ما، بدامنی، فساد اداری، فقر و غربت و بیکاری همچنان در کشور بیداد می کند.

از سوی دیگر، در این مدت تلاش برای شکار رهبران اصلی القاعده توسط آمریکا و نیروهای بین‌المللی تا آنجا پیش رفت که ایالات متحده در بهار امسال خبر از کشته شدن اسامه بن لادن، پایه‌گذار و مرد شمارهٔ یک تشکیلات تروریستی القاعده در یورش نیروهای امریکایی به محل اختفای وی در ایبت‌آباد پاکستان داد.

پرسش اینجاست که پس از گذشت ۱۰ سال، این حادثه چه میراثی برای جامعهٔ بین‌الملل بر جای گذاشته است و آنچه در ادبیات سیاسی جهان، به مبارزه با تروریزم در افغانستان و عراق شهرت یافته تا چه حد تحت تأثیر حذف چهره‌هایی چون اسامه بن لادن قرار خواهد گرفت.

به هر حال، اگر از نخستین ۱۱ سپتمبر که جهان به افغانستان آمد، تا ۱۱ سپتمبر امسال یک تیم کاری کارایی که بتواند که پاسخگوی مسوولانهٔ نیازمندی های مردم افغانستان باشد، نداریم؛ وضعیت امنیتی کشور را برای همه اظهر من الشمس است، در راستای تحلیل وضعیت اقتصادی کشور باید گفت، یک فابریکهٔ ذوب آهن، یک خط آهن که بنادر تورغندی، اسلام قلعه، سپین بولدک، تورخم و شیرخان بندر را به جهان وصل می کرد، بیست تا سی بند برق بزرگی که شمال، جنوب، شرق و غرب افغانستان را روشن ساخته و زمین های بکر و بایر را آبیاری می کرد، با چند دستگاه استخراج نفت و حد اقل بازسازی فابریکه های ویران شدهٔ قبلی وجود می داشت و احداث می گردید، اکنون جا داشت که مردم افغانستان سپاسگزاری خود را از تیم رهبری دولت و جامعه جهانی ابراز می داشتند. ولی در شرایطی که از تخم مرغ تا گوشت، مسکه، مربا، آرد و روغن را مردم از کشور های همسایه وارد می کنند و افغانستان به یک مارکیت اموال استهلاکی کشورهای همسایه تبدیل شده که مردمش فقط یک نیروی مصرفی و بازار استهلاکی منطقه می باشند نمی توان هیچ یک را برائت داد. مردم افغانستان قصهٔ چرچک و مورچه را در کتاب های درسی به اطفال شان درس داده اند و آن قدر بی استعداد هم نیستند، ولی اینکه امروز می بینند، در محافل سیاسی کشور و روابط آن با جهان اوقات تلخی و بگومگوهای شرم آوری در جریان است همگان تأسف می کنند.

پاکې اوبه په افغانستان کې د یوه احتمالي بحران په توګه!

میوند

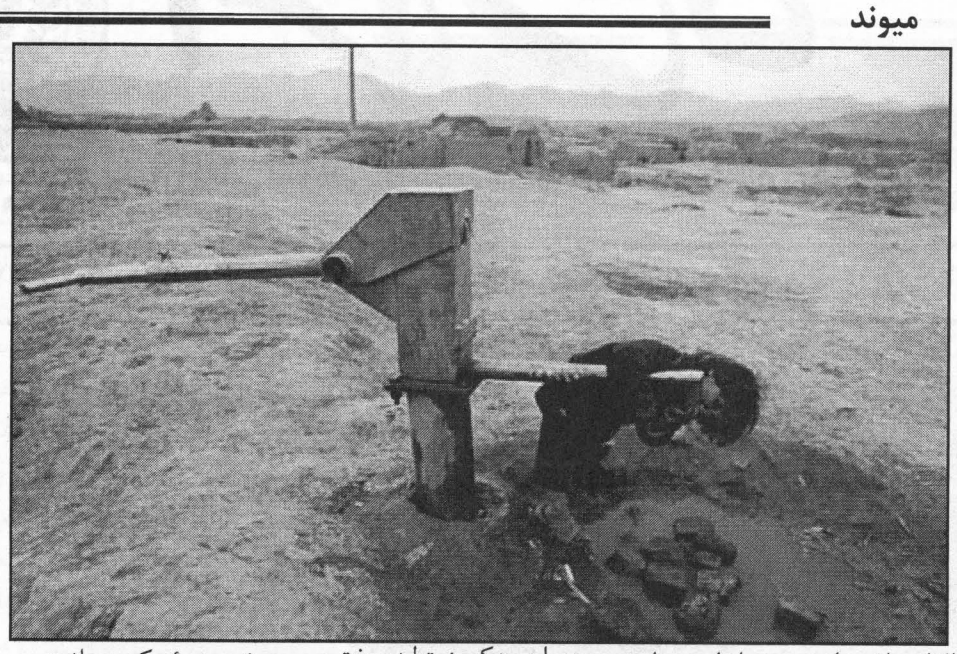

افغانستان په اوسنیو شرایطو سره له دې چې له اقتصادي، سیاسي او امنیتي بحرانونو سره مخ دی، له یو شمیر نورو طبیعي ناورینونو او بحرانونو سره هم مخ دی، لکه وچکالي، خراب محیط، داوبو نشتوالی. مور پخوا هم په دې اړه بحث کړی و او خپل مسوولیت مو سرته رسولی و، اما د شدید ضرورت له مخې دې ته اړ شوو، چې یووار بیا پر دغه موضوع تاکید وکړو او تر خپلې وسې د دې احتمالي بحران د پېښېدو پر وړاندې د مبارزې لپاره اړوند مسوولین متوجه کړو، تر څو تر یوه حده د یاد ناورین پر وړاندې سالمه مبارزه او یا یې تر یوه حده مخنیوی وشي. په هر حال داچې اوبه د ژوندانه لومړنی اړتیاده او له اوبو پرته ژوند ناممکن دی، خوورسره د ځمکې پر سره هره ابادي او هره چاره له اوبو سره تړلې ده، په هغو ځایونو کې چې اوبه نشته، هلته ژوند او ابادي هم نشته.

په دې وروستیو وختونو کې داسې متعددې اندېښنې او تشویشونه را پیدا شوي، چې د افغانستان اوبه په ځانګړې توګه د کابل ښار چې نږدې اووه ملیونه نفوس په کې ژوند کوي له کمبدو سره مخ دي او مخ پر کمښته روانې دي، همداشان داهم ویل کېږي چې د کابل ښار تر ځمکې لاندې اوبه هم د چټلوالي وروستني حد ته رسېدلې دي. سره له دې چې افغانستان د پاکو اوبو د درلودلو له امله یو غني هېواد دی، خو بیا هم د پاکو اوبو صحي اوبو د کمښت له سختې ستونزې سره مخ دی. همدا اوس په د کابل ښار په یو څو محدودو ناحیو کې صحي اوبه پیدا کېږي او هغه هم په ډېره کمه اندازه، یانې دیوه نسبتاً لوی فامیل ګوزاره هم پرې سمه نه کېږي او نورې ډېرې ناحیې له صحي اوبو څخه برخمنې نه دي، همداشان تر کابل اخواد هېواد په نورو ښارونو کې خو ښې له سره صحي اوبو ته لاسرسی په اسانۍ سره هېڅ امکان نه لري!

په عمومي توګه باید ووایو چې غرنی سیمې او د ذکر شویو سیمو اوبه تر یوې اندازې صحیتوب ته ورنږدې دي، خو په هغو سیمو کې چې په هواره کې موقعیت لري او ډېر نفوس په کې ژوند کوي، اوبه یې له یو لړ چلتیو سره مخ شوې دي. له هغې جملې نه یو هم کابل ښار دی، چې تر ځمکې لاندې اوبه یې د چټلوالي په خواځي او د څېړونکو په اند ورځ په ورځ یې د چټلوالي اندازه په بره ځي او د ۸ ملیونو نفوسو کسانو پر وړاندې هغه ستر ناوین بولي، چې تر جګړې یې هم زیانونه خطرناک ښودل کېږي. موده مخکې یو شمېر ځمکپوهانو په دې اړه په یوه غونډه کې څرګنده کړه چې په کابل کې په سلو کې له شپیتو نه تر اویاوو فیصدو پورې اوبه ککړې دي.

یو شمېر ځمکپوهانو هم خبرداری ورکړ، که په کابل کې تر ځمکې لاندې اوبو د خوندي کولو لپاره ډېر ژر ګامونه پورته نه شي، نو په تر راتلونکو څو کلونو کې به د دې ښار خلک له یو بل لوی ناورین سره مخامخ شي. هغه مهال د کابل پوهنتون د ځمکپوهنې د پوهنځي رییس محمد نعیم اقرار غونډې ته ویلي وو، چې په راتلونکو څو کلونو کې به افغانستان په ځانګړې ډول کابل د پاکو اوبو له کمښت او د ککړ چاپېریال له امله کړېږي. "دېرش کاله افغانان جنګ وځپل او وروسته له دې داویلای شم، چې په راتلونکي کې به افغان له د پاکو اوبو له کمښت، د ککړې هوا او د خوړو له ککړ تیاسره لاس او ګرېوان وي. همداشان اوسط عمر په اروپا کې له اویا کالو پورته دی، په جاپان کې له اتیا کلونو، خو په افغانستان کې پخواد عمر اوسط ۴۵ کاله و او اوس ۴۲،۸ کلونو ته راټیټ شوی چې دوه اعشاریه دوه کاله نور هم رانښکته شوی دی، ځکه چاپېریال مناسب نه دی. په نورو ځایونو کې اوسط عمر مخ پر لوړېدو دی خو زمور په ځای کې مخ پر کمېدو." په کابل کې داوبو د کمښت په اړه داانديښنې په داسې حال کې وړاندې کېږي، چې د هېواد پلازمینه د چاپېریال له پلوه هم له جدي ستونزو سره مخ ده او د نړۍ یو له لسو ډېرو ککړو ښارونو څخه شمېرل کېږي.

په کابل کې د امریکا سفارت هم څو واړه خبرداری ورکړی، چې کابل د ککړ چاپېریال له امله له ډېرو ننګونو سره مخ دی. په همدې حال کې یو شمېر کتونکي په دې باور دي، چې رسنۍ د چاپېریال ساتنې او له ځمکې څخه د ښې پالنې په برخه کې مهم رول لري، خو د چاپېریال ساتنې اداره وایي، چې دوی دومره بودیجه په واک کې نه لري، چې په دې برخه کې عامو خلکو ته درسنیو له لارې تبلیغ وکړي. په هر صورت کې په عمومي ډول دا لویه ستونزه تر غور لاندې ونیسو نو ویلای شو، چې تر ځمکې لاندې اوبه او د چاپېریال چټلوالی هغه خطرناکې ستونزې دي، چې له ملهٔ یې په دې هېواد کې، په تېره بیا په کابل کې ژوند ناممکنوي او که موضوع دقیقه وځپل شي، نو تر جګړې زیات کسان د مرګ کندې ته ور ټېل وهي، نو د دې لپاره په لومړي قدم کې باید دولت ژر تر ژره لاس په کار شي او په دې برخه کې ټولې ډېرنۍ او ممکنه هڅې پیل کړي، همداشان په دویم قدم کې رسنۍ باید په دې برخه کې د تبلیغ له لارې خلک له یادو ستونزو خبر کړي او پر خطرناکو عواقبو یې پوه کړي. رسنۍ باید په دې برخه کې د پیسو مسئله مهمه ونه بولي، داد هېواد او خلکو لپاره ستر خدمت دی او په دې برخه کې باید ټولې چاپې، تصویري او صوتي رسنۍ خپله ملي رسالت اداء کړي او په درېیم قدم کې خلک په د پورتنیو ستونزو په برخه کې هڅه وکړي او تر خپله وسه او توانه یې په مخنیوي کې خپله ونډه اداء کړي او خپل ژوند، خپل راتلونکی او خپل هېواد له دې ډول احتمالي بحران څخه وژغوري.

حزب اسلامي به په مشروط ...

د وړي پر ۱۹ مه په یوه خپره شوې خبرپاڼه کې کړې دي. سرچینې زیاته کړې، چې د قریب الرحمن سعید په مشرۍ د حزب اسلامي یوه پلاوي تېره اونۍ (د وړي پر ۱۶ مه) په لندن کې د انګلستان د بهرنیو چارو له وزارت سره دلیدنې پر مهال یادې خبرې څرګندې کړې دي. په خبرپاڼه کې راغلي، چې دا لیدنه د هېواد د اوسنۍ غمیزې د پای ته رسېدو لپاره د دوی د سیاسي هلوځلو د لړۍ یوه برخه وه. په خبرپاڼه کې زیاته شوې، چې د قریب الرحمن سعید په مشرۍ د دوه کسیز پلاوي د انګلستان د بهرنیو چارو په وزارت کې د بهرنیو چارو او کامن وېلت هېوادونو او د افغانستان د سیاسي چارو د ګروپ له رییس سره د هغه په دفتر کې رسمي لیدنه درلوده. سرچینې زیاته کړه، چې د حزب اسلامي د پلاوي دویم غړي ډاکتر محمد ولي و. د سرچینې د معلوماتو له مخې، په دې کتنه کې د افغانستان د سیاسي او نظامي وضعې په ګډون د افغانستان د حزب اسلامي د سولې پر پلان، د دغه ګوند د مشر انجنیر حکمتیار په اند او د سولې په اړه د هغه په هلوځلو، د راتلونکي نظام د جوړښت په اړه د حزب نظر او تر ځنګ یې د بن د راتلونکي غونډې په اړه تفصیلي خبرې وشوې. قریب الرحمن سعید وایي، چې د خبرو پر مهال د بن په راتلونکي کانفرانس کې د حزب اسلامي د ګډون په اړه هم خبرې وشوې. هغه زیاته کړه: ((حزب اسلامي په دې باور دی، چې زمور د هېواد غمیزه نظامي حل نه لري او داچې اوس ناټو، امریکا او انګلستان هم دا په زغرده منلي، چې د افغانستان موضوع نظامي حل نه لري او باید د اړوند اړخونو تر منځ د خبرو اترو او سیاسي ډیالوګ له لارې حل شي.)) د هغه په وینا، د دې ستونزې د هواري لپاره د افغانستان حزب اسلامي پنځلس فقره ییز پلان جوړ کړی او دغه پلان یې د نړیوالې ټولنې تر ځنګ په افغانستان کې له واکمن رژیم او د دولس له سیاسي او مدني ټولنو سره تر بحث لاندې نیولی دی.

قریب الرحمن سعید په یاده خبرپاڼه کې په ډاګه کړې، چې همدا اوس په اروپا او امریکا کې هم د حزب اسلامي سیاسي پلاوي له اړوند اړخونو سره په دې موضوع بحث او څېړنې کوي. هغه وویل: ((مور په دې باور لرو، که چېرې پر دغه پلان باندې د ټولو اړخونو له خوا په اصولي توګه توافق وشي، زمور د هېواد دغه اوسني بحران ته به د پای ټکی کېښودل شي.)) د نومورې په وینا، د بن په راتلونکي کنفرانس کې که چېرې حزب اسلامي په ازاده توګه د قضیې د یوه مطرح او پرېکنده اړخ په توګه وبلل شي، نو له خپل طرح شوي پلان سره په دې غونډه کې ګډون وکړي. سعید وایي، چې حزب اسلامي د هېواد د یوه غښتلي ولسواکه ګوند په څېر یو مطرح ځواک دی او د هېواد په ټولو قضیو کې مهم او اساسي رول لوبولای شي. د پژواک د راپور له مخې، تر دې مخکې ولسمشر حامد کرزي ګوابښ کړی و، که چېرې د بن په کانفرانس کې ټول افغانان تر یوه چتر لاندې ونه بلل شي، نو حکومت به په کې ګډون ونه کړي.

امریکا او افغان پلاوی ولې د...

چارووزارت کې له ګڼ شمېر امریکايي چارواکو سره د دغه هېواد او افغانستان ترمنځ د ستراتیژیکو اړیکو په اړه خبرې اترې وکړې.

د بهرنیو چارووزارت ویاند ویکتوریا نولاند وړمه ورځ ناوخته په یوه خبرې غونډه کې وویل، چې د سپتمبر د سفر او خبرواترو پر مهال د ستراتیژیکو اړیکو په اړه کوم ترون ته نه دي رسېدلي.

هغې زیاته کړه: ((موږ دواړه خواوې ژمن یو، چې په دې اړه کومې پایلې ته ورسېږو، خو په دغه کار کې له بېړې کار نه اخلو، ځکه موږ فکر نه کوو، چې په دغو خبرواترو کې کومې پرېکړې ته ورسېږو، خو په دې برخه کې خپلو هڅو ته ادامه ورکوو.))

د پژواک د راپور له مخې، له دې مخکې ډاکتر سپنتا د تېرې پنجشنبې په ورځ د امریکا د بهرنیو چارو له وزېرې مېرمن هیلري کلنټن سره هم لیدلي وو. دغه راز سپنتا په دغه سفر کې د افغانستان او پاکستان لپاره د امریکا له ځانګړي استازي مارک ګروسمان سره هم لیدلي دي.

چه چیز بسیار بد می...

کشور ما هم، بسیار غنی، و سرشار از منابیع طبیعی می باشد، ثروت های بزرگی در این کشور وجود دارد، و از نگاهی آبیاری و زراعت، و از نگاهی میوه دهی در زراعت، و از نگاهی مس و آهن، و تولید برقی آبی حتی برتری دارد، اگر این کشور ساخته شود، یک کشور خوبی در منطقه شده می تواند.

کشوری فاقد منابیع طبیعی فقیر نشده است، کشوری، دارای منابیع بزرگی طبیعی فقیر می باشد.

کشور را چه کشور می سازد؟

کشور را اقتصاد کشور می سازد. در حرف عاقل بودن به درد نمی خورد، در عمل عاقل باید بود. به شیوه ای قرن بیست یک کار باید کرد. هر کشوریکه اقتصاد را با خود داشته باشد، همه چیزی را با خود می داشته باشد، هر کشوریکه اقتصاد را از دست بدهد، همه چیز را از دست می دهد. مااقتصاد را از دست داده ایم که به این حال رسیده ایم. هر کشوردرحالتی خود قرار دارد، و هر کشور، از خود اقتصادی دارد، اقتصاد مهمی ما را مواد غذایی تشکیل می دهد، اگر دیگر مواد پیدا نشود، یک چیزی می شود، اما اگر مواد غذایی پیدا نشود، محشری بر پا می شود، خوشبختانه، کشوری ما بسیار مساعد، برای تولید مواد غذایی می باشد، اما کس به آن توجه ندارد. و باید گفت که در این ده سال، در بخشی زراعت هیچ کار نشد، حال اینکه باید تعمیر سازی کم، و آبیاری و زمین سازی زیاد می شد، که نشد. اقتصاد معاصر، اقتصاد دیگری است، اقتصاد معاصر، اقتصاد بیل و زنبیل، و بیل و بازو نیست، اقتصاد تخنیک و ماشین است، تخنیک و ماشین است که اقتصاد را میلیون ها تنی ساخت و اقتصاد را به این جا رساند. اگر به شیوه ای امروز کار نکنیم، اقتصاد را هرگز نمی توانیم بدست آوریم، عصر خورد و خروار گذشته است عصری میلیون ها تن اموال می باشد، وقتیکه در این عصر زندگی می نماییم، باید به شکلی امروز زندگی نماییم. چه کنیم تا زندگی خود را خوب سازیم؟ کشور را به تولید در آوریم، چرا حالا تولید نداریم؟ نی تولید چی داریم، تولید عمده ای ما را، چارنیم میلیون تن گندم تشکیل می دهد، حال اینکه، هیچ که نباشد، در بخشی زراعت باید، تا بیست و بیست وپنج و سی میلیون تن تولید باید باشد اگر نباشد اقتصاد نمی باشد. پاکستان کشور خوبی است، سند، و پنجابش بسیار حاصلخیز می باشد، اما از نگاهی منابیع طبیعی کشوری غنی نمی باشد، در کراچی ذوب آهن دارد، اما سنگ آهن خود را از آسترالیا وارد می نماید و آبشار های مهمی برای تولید برق ندارد، میخواهد برق خود را از تاجکستان وارد نماید، ما کشوری خوبی هستیم، اما از کشور خود استفاده نمی نماییم. اقتصاد را باید بشناسیم اگر اقتصاد را بشناسیم، و اقتصاد را بسازیم کشور خوبی در منطقه شده می توانیم کشوری بالاتر ازین دیگر چه باشد که همه این چیز ها را دارد. اگر میخواهید کشور را کشور بسازید چه باید کنید؟ تولد را کم، و بسیار کم، و تولید را زیاد و بسیار زیاد سازید اگر چنین کنید کشور را کشور می سازید.

یک کشوری خوب کدام می باشد؟

یک کشوری خوب آن می باشد که، این چند چیزی خوب را داشته باشد، آبی خوب داشته باشد، زمینی خوب داشته باشد، نفت داشته باشد، گاز داشته باشد، بزرگترین معدنی مس و آهن جهان در آن باشد، برای بیست سه میلیون کیلو وات برق آبشار داشته باشد، و برای سوختی صنعت ذغال داشته باشد پس این کشور کشوری ما می باشد که این همه چیز ها را دارد.

وقتی چنین کشوری داریم، چرا فقیر و نادارایم؟ علت چه است؟

علت اینست که کشور را به کار نه انداخته ایم.

ما چه داریم؟

دیگر چیز ها را چه می کنید که، لینومیکه در این کشور کشف شده است، میگویند که، معادلی یک هزار دالر ارزشی اقتصادی دارد، سه چندی آهنی حاجیگک، و هشت چندی مس لوگر. در چنین کشوری نباید فقیر و نادار باشیم، ولی می باشیم.

این ده سال چگونه ده سالی بود؟

این ده سال، ده سالی دیگری بود، چنین ده سال، به هیچ کشور میسر نمی باشد، در تاریخ، چنین نشده است که جهان متحد شود، و جهان متحداً ، به یک کشور کمک کند، و کمک بدهد و کمک رساند، تنها امریکا میگوید که من، در طولی این ده سال، پنجاه پنج میلیارد دالر، به این کشور کمک داده ام، اما نظامی بدی بود، نمی دانیم این کمک ها را چه کرد و در کجا مصرف نمود.

در اقتصاد چه باید می کردیم؟

ما از همه چیز سازی دست بر میداشتیم، فقط اقتصاد را می ساختیم، و در اقتصاد هم کار های عمده اش را، آغاز می نمودیم و می ساختیم، اگر نفت و گاز، مس و آهن، برق و زراعتی وسیع می ساختیم، امروز کشور کشوری دیگری می بود، وامروز کشور دیگری می داشتیم.

آیا ما کشوری زراعتی هستیم؟

کشوری زراعتی از چه هستیم، کشوری زراعتی همین قسم می باشد که سالانه یک نیم میلیون تن مواد غذایی وارد می نماییم، ازین که کشوری مساعدی برای زراعتی هستیم این بحثی دیگری است و از اینکه آنرا نساخته ایم این گناهی ما می باشد گناهی کشور نمی باشد.

ما چه می کنیم؟

نیروی بسیار کمی انسانی ما در بخشی تولید کار می کند، به نسبت اینکه منابیع کاری نداریم، باید منابیع کاری پیدا کنیم، و نیروی بسیار زیادی انسانی خود را در بخشی تولید به کار اندازیم.

ما این کار را نکرده ایم که به این حال رسیده ایم.

این چند اقتصاد بزرگ، یکجایی به یک کشور میسر نمی شود که، کشور هم نفت داشته باشد، هم گاز داشته باشد، هم مس داشته باشد، و هم آهن داشته باشد، آب های خوب و زمین های با کیفیت داشته باشد، جهت تولید برق آبشار، و جهتی سوخت صنعت ذغال داشته باشد اگر نداشته باشد کشور خوبی نمی باشد، ما داریم از آن استفاده نمی نماییم.

فقر و فساد از هم جدا نمی باشد، فقر و فساد هردویش یکجا می باشد، در جاییکه فقر باشد، در آنجا فساد هم می باشد، و در جاییکه فساد باشد، درآنجا فقر هم می باشد، این هردویش در کشوری ما جای گرفته است که ما به این حال رسیده ایم.

کشوری خوب کدام می باشد؟

کشوری خوب آن می باشد که هر گناهی جزا داشته باشد، و گناه بی جزا نباشد، و گناه بی جزا نماند، اگر گناه بی جزا بماند، محشری از ظلم و بی عدالتی برپا میشود، در کشوری ما چنین شده است که ما به این حال رسیده ایم.

به جنایت کاران کس جزا ندهد، نتیجه اش چه میشود؟ نتیجه اش همین میشود که از ما شده است؟

ما باید به شیوه ای امروز باشیم، و به شیوه ای امروز به اندیشیم، اگر به شیوه ای امروز کار نکنیم کار ها را بد تر ازین میسازیم، ما ده میلیون تن تولید داریم، ما باید تولید خود را به صد میلیون تن رسانیم، و این را بدانیم که برای سی میلیون نفوس، صد میلیون تن تولید زیاد نیست، برای فی نفر کمی بیش از سه تن تولید است، حال اینکه کشور های پیشرفته، برای فی نفر از سی تا سی و پنج و حتی بالاتر از این تولید دارند. ما چه داریم که به شکلی دیگران بیاندیشیم، ما در این ده سال اگر چنین می کردیم بسیار کار ها را می توانستیم.

نکردیم که نتوانستیم.

افغانستان ده سال بعد از...

عضو ناتو، طی ده سال گذشته در قسمت تامین امنیت، بازسازی و بهبود وضعیت اقتصادی مردم، کار بنیادی را در افغانستان انجام نداده اند.

درحادثۀ یازدهم سپتمبر ۲۰۰۱ میلادی در نتیجۀ حملاتی که از طریق چهار طیارۀ مسافربری بر پنتاگون (وزارت دفاع امریکا) و مرکز تجارتی بین المللی نیویارک صورت گرفته بود؛ حدود ۳۰۰۰ تن به قتل رسید.

امریکا، اسامه بن لادن رهبرگروه القاعده را که در آن زمان در افغانستان حضور داشت، مسوول این حملات عنوان کرد و از طالبان خواست، تا وی را به امریکا تحویل دهد؛ اما طالبان حاضر به تحویل اسامه بن لادن به امریکا نشدند.

عدم تسلیمی بن لادن، سبب شد که امریکا به تاریخ ۷ اکتوبرهمان سال به افغانستان حمله نماید؛ طالبان با همکاری اعضای جبهۀ مخالف طالبان (مجاهدین سابق)، شکست خوردند و حامد کرزی رییس جمهور دولت موقت افغانستان تعیین شد.

اما طی سال های بعد از حملۀ امریکا بر افغانستان و سقوط رژیم طالبان، مخالفان مسلح دولت افغانستان روز به روز تقویه شده و هنوز هم جنگ آنها با دولت افغانستان و حامیان خارجی آن که متشکل از نیروهای ۴۸ کشور جهان است، به شدت ادامه دارد.

احمدشاه باشندۀ قلعۀ زمان خان شهر کابل در این زمینه می گوید، کشورهای یادشده که در راس آن امریکا قرار دارد، طی ده سال گذشته نه تنها طالبان و القاعده را از بین نبرده اند، بلکه در قسمت بازسازی و بهبود وضعیت اقتصادی مردم افغانستان نیز، کارهای بنیادی انجام نداده اند.

وی افزود که امریکا و کشورهای همکار آن، باید افغانستان را در قسمت اعمار بندهای بزرگ آب و تولید انرژی و پروژه های زیربنایی دیگر در بخش زراعت وغیره، تقویه کرده و نیروهای افغان را با وسایل لازمی و پیشرفته تجهیز می نمود.

فاطمه دانش پور، محصل صنف سوم دیپارتمنت عربی پوهنتون هرات نیز، از کمک های امریکا و سایر کشورها طی ده سال گذشته با افغانستان، راضی نیست و می گوید که آنها به بخش های زیربنایی توجه نداشته اند.

دانش پور علاوه کرد که امریکا و ناتو، به اهدافی که می خواستند رسیدند و ادامۀ حضور آنان در افغانستان بیشتر بخاطر زیر سلطه قرار دادن افغانستان است.

عبدالرحیم یکتن از راننده گان در شهرغزنی نیز به این باور است که امریکاییان، در افغانستان دستاورد خوبی ندارند و کارهای بنیادی را نیز نکرده اند.

وی گفت با درنظرداشت وضعیت کنونی کشور، نیاز است که نیروهای امریکا و آیساف در افغانستان حضور داشته باشند.

رومل ۲۱ ساله باشندۀ ولسوالی سرخرود ننگرهار نیز گفت که اهداف امریکاییان تحت تاثیر درآوردن منطقه از طریق ایجاد پایگاهای نظامی در افغانستان است و به همین دلیل، طی ده سال گذشته در قسمت بهبود وضعیت زنده گی مردم افغانستان، کارهای اساسی را انجام نداده است.

نعمت الله یکتن از راننده گان و باشندۀ منطقه نوروزشاه شهر قندهار گفت که طی ده سال گذشته، امریکا و سایر کشورهای دخیل در افغانستان، در قسمت زیربناها کاری انجام نداده اند.

همچنان نثاراحمد محصل پوهنځی زبان و ادبیات پوهنتون بلخ گفت که نیروهای خارجی طی ده سال گذشته، طوری که توقع می رفت، در قسمت تامین امنیت، اقتصاد و بازسازی افغانستان کار نکرده اند.

وی درحال حاضر، حضور نیروهای امریکا و ناتو را در افغانستان ضروری دانست و افزود: "به نظرمن اگر خارجی ها از افغانستان بیرون شوند، وضعیت امنیتی خرابتر خواهد شد."

وی همانند دیگر مصاحبه شونده گان، یادآوری کرد که امریکا و جامعۀ جهانی، باید در قسمت اعمار بندهای بزرگ تولید برق، استخراج معادن و غیره، افغانستان را کمک می کرد.

اما محمد محراب دهقان باشندۀ شهر بامیان گفت که طی ده سال گذشته، در عرصه های بازسازی و تامین امنیت در کشور، تاحدودی کار شده است.

وی افزود که طی ده سال گذشته، هزاران کیلومتر سرک، شمار زیادی تعمیرات مکاتب و کلینیک ها در سطح کشور اعمار شده و هنوز هم کار در این عرصه ها ادامه دارد.

از سوی دیگر، به اساس معلومات عزیز شمس سخنگوی وزارت مالیه، جامعۀ بین المللی در مدت ده سال گذشته، ۵۷ میلیارد دالر به بخش بازسازی افغانستان کمک کرده است.

به گفتۀ موصوف، از جملۀ پول یادشده، ۱۰ میلیارد از طریق بودجۀ دولت و متباقی از جانب کشورها و موسسات ملی و بین المللی به مصرف رسیده است. اما آنچه که در این مدت نیروهای خارجی چه رقم تلفاتی را متقبل شده اند، بر پایۀ آمار رسمی، حدود ۲۱هزار سرباز خارجی طی ده سال گذشته کشته و مجروح گردیده اند

به گزارش خبرگزاری پژواک، طی حدود ده سال گذشته در جنگ علیه طالبان و القاعده در افغانستان، بیش از ۲۷۱۰تن سرباز خارجی کشته شده که بیشتر آنها را امریکایی ها تشکیل می دهند.

همچنان در همین مدت بیش از ۱۸هزار سرباز خارجی زخم برداشته اند که ۱۳۵۰۰تن آنها را امریکاییان تشکیل می دهند.

طبق معلومات صفحه انترنیتی خسارات و یا (آی کژولیتز) که در عراق و افغانستان شماری تلفات نیروهای خارجی را منتشر می نماید، طی ده سال گذشته ۲۷۱۰سرباز خارجی در افغانستان کشته شده است.

از جمله این سربازان؛ شماری آنها در جنگ افغانستان دخیل بودند، و شماری هم در کشورهای دیگری که پایگاه های نظامی امریکا و کشورهای دیگر در آنجا قرار دارد، به قتل رسیده اند.

طبق معلومات منبع در جمع این سربازان کشته شده ۱۷۶۵تن آنها امریکایی ها، ۳۸۰تن آنها انگلیس ها، ۱۵۷کانادایی، ۷۳فرانسوی، ۵۳ المانی، ۴۲دنمارکی، ۳۹ ایتالوی، ۳۳ هسپانوی، ۲۹پولندی، ۲۹ استرالیایی ، ۲۵ هالندی و متباقی آنها سربازان کشورهای دیگر مربوط ناتو می باشد.

در سال اول ۲۰۰۱حملۀ امریکا بر افغانستان، فقط ۱۲سرباز خارجی کشته شده بود که تمام آنها امریکاییان بودند.

همچنان ۷۰سرباز در سال ۲۰۰۲، ۵۸ سرباز در سال ۲۰۰۳، ۶۰ سرباز در سال ۲۰۰۴، ۱۳۱سرباز در سال ۲۰۰۵، ۱۹۱سرباز در سال ۲۰۰۶، ۲۳۲سرباز در سال ۲۰۰۷، ۲۹۵سرباز در سال ۲۰۰۸، ۵۲۱ سرباز در سال ۲۰۰۹، ۷۱۱سرباز در سال ۲۰۱۰ و در سال جاری ۲۰۱۱ تاکنون ۴۳۰ سرباز کشته شده است.

سال ۲۰۱۰گذشته؛ طی جنگ ده سال گذشته یک سال خونین برای نیروهای خارجی بود که در آن ۷۱۱سرباز خارجی کشته شده است. همچنان ماه جون همین سال یک ماه خونین بود که در آن ۱۰۳سرباز خارجی کشته شده است.

طی ده سال گذشته؛ ولایت هلمند یک ولایت خونین برای نیروهای خارجی به اثبات رسیده است که تاکنون در این ولایت ۷۷۰سرباز خارجی کشته شده که اکثریت آنها را امریکاییان و بریتانوی ها تشکیل می دهند.

برعلاوۀ هزاران سرباز امریکایی در این ولایت، ۱۰هزار سرباز بریتانوی و شماری ازسربازان دنمارکی مستقر اند.

ولایت کندهار طبق این لست در درجۀ دوم قرار دارد که در آن ۴۰۰سرباز خارجی کشته شده که اکثریت آنها کانادایی و امریکایی ها اند.

همچنان ۱۶۳سرباز در ولایت کنر، ۱۳۷سرباز در کابل، ۱۲۳سرباز در پکتیکا، ۹۹سرباز در زابل، ۹۰سرباز در میدان وردگ، ۸۰ سرباز در غزنی، ۶۵سرباز در ارزگان، ۵۴سرباز در پروان، ۴۵سرباز در فراه، ۴۴سرباز در هرات، ۴۳ سرباز در ننگرهار، ۴۱سرباز در خوست، ۴۱ سرباز در لوگر، ۳۳ سرباز در نورستان، ۳۱سرباز در بادغیس و ۲۹سرباز خارجی در کندز کشته شده اند.

همچنان تعدادی از نیروهای خارجی در شماری از ولایات دیگری نیز کشته شده اند، اما بدخشان، سرپل و دایکندی از جملۀ ولایاتی اند که تاکنون در آن کدام سرباز خارجی کشته نشده است.

گفتنی است که اکنون تمام نیروهای خارجی در افغانستان در چوکات آیساف به رهبری ناتو فعالیت دارند.

اکنون ۴۸ کشور دنیا در افغانستان در چوکات آیساف بیش از ۱۳۳هزار سرباز دارند، که حدود یکصد هزار آنها را امریکایی ها تشکیل می دهند.

چه چیز بسیار بد می باشد؟

روح الله (حبیب)

فقر بسیار بد می باشد، جنگ، جنگ هم از آن بدتر می باشد، نظام فاسد.

نامش را نگیرید، این از همه بدتر می باشد ما به این مصیبت ها گیرمانده ایم که به این حال رسیده ایم.

ما چرا خط آهن نداریم؟

ما چه داریم، تا خط آهن داشته باشیم، اگر خط آهن داشته باشیم، ما چه داریم، تا آنرا، به وسیلهٔ خط آهن انتقال دهیم، اول باید کشور را به تولید درآوریم، موازی به آن، باید خط آهن داشته باشیم.

جنگ عمومی دوم، تخریبات بزرگی کرد، بخصوص، این سه کشور را بسیار تخریب نمود، جاپان، آلمان، روسیه را.

این سه کشوری بعد از جنگ، بسیار محرومیت ها کشیدند، تا کشور خود را ساختند، و بجایی رساندند، می بایست، با این کمک هایی که شد، بسیار کار می کردیم، و کشور را بجایی می رساندیم که:

نرساندیم. ما در بد فقر گیر مانده ایم، ما اگر تولید خود را، دو چند ازین سازیم، باز هم فقیر می باشیم، واگر تولید خود را، سه چند ازین سازیم، باز هم فقیر می باشیم، ما در حالتی هستیم که، بجز از تولید و اقتصاد، در فکری چیزی دیگری نبرآییم.

چه چیز بسیار مهم می باشد؟

اقتصاد بسیار مهم می باشد.

اقتصاد در کجاست که، ما درپی آن برآییم؟

اقتصاد در آب و زمین است، که ما بی حد زیاد آنرا داریم، اقتصاد در نفت و گاز است که، ما مالک نفت و گازیم، اقتصاد در مس و آهن است که، ما بزرگترین معدن مس و آهن جهان را داریم، اگر در این چند بخش کار کنیم، کشور را یکی از کشور های خوب اقتصادی می سازیم.

ما اقتصاد را بسازیم، و یا اقتصاد ما را بسازد؟ اگر ما اقتصاد را بسازیم اقتصاد هم ما را می سازد.

امروز همه کار ها به اقتصاد تعلق دارد، کس که اقتصاد نداشته باشد، او هیچ کاری نمی تواند.

در اقتصاد، روش های کهنه، کهنه شده است، و روش های نوی وجود دارد.

روش های نو این است که دربخش تولید کارکنید، ومنابع تولید را به کار اندازید، و کشور را به تولید درآورید، کم تولید نکنید، زیاد تولید کنید، چیز های که تولید می کند آنرا بسازید.

ما باید کشور را بسازیم، و در کشور هم، اول اقتصادی کشور را بسازیم، و کشور را به تولید درآوریم.

و حالا ما در کشوری بدون تولید زندگی داریم.

دیگر چیز ها اقتصاد نیست، کشور را به تولید در آوردن اقتصاد است، کشوریکه در بخش تولید کارنمی کند، اقتصاد از کجا کند.

به این کار ها که ما می کنیم، به این کار ها نمی شود، کار های مهمی باید کرد.

در اقتصاد، داشتن کشور خوب شرط می باشد، ملتیکه، کشور خوب نداشته باشد، از کشوری ناخوب چه بگیرد و چه بدست آورد؟

خدا به ملت ها کشور داده است، اما ثروت های مهمش را، یکجایی، به هیچ کشوری نداده است، به یکی آب، و زمین خوب داده است، به دیگری نفت، و گاز خوب بخشیده است، و به دیگری مس بخشیده است، ازین که همه ثروت ها را، یکجایی، به کس بخشیده است، بسیار کم می باشد.

به امریکا، تماماً منابع را بخشیده است، اما نفت برایش کم داده است، و به عربستان سعودی یک نفت داده است، و برایش خوب نفت داده است، کیوبا کشور شکر می باشد، به چیلی، مس داده است، و چیلی را مس می چلاند، روسیه کشور غنی، از نگاهی نفت و گاز می باشد، اما، به ما کشوری کوچکی داده است، و از این نعمت ها، همه را بخشیده است، بخشیده است، اما، ما از آن کار نمی گیریم و استفاده نمی کنیم.

در کشور، منابع تا منابع است، منابع است که، ده میلیون، پنجاه میلیون، و صد میلیون دالر دارد و منابع است که، میلیارد ها میلیارد دالری می باشد آب های بزرگ، ودشت های بزرگ، آمو، و ساحل آمو، نفت و گاز، مس و آهن، از این منابع، بزرگ و میلیارد ها میلیارد دالری می باشد.

خدا کند که این منابع را خود داشته باشیم و به بیگانه ها نه سپاریم.

باید گفت که، در کشور صنایع بسیار مهم است، و یا زراعت؟

کشور صنایع و زراعت ندارد، در کشور هر کدامش خوب باشد، و خوب تولید کند، همانش مهم می باشد.

این ده سال، ده سالی خوبی بود، اما از آن استفاده نشد.

در بخشی اقتصاد، نه تنها کم کار شد، بلکه می توان گفت که هیچ کار نشد، نه کدام مزرعه ای ساخته شد، و نه کدام فابریکه یی اعمار شد، نه کدام برقی ساخته شد، نفت و گاز به حالش ماند، و به مس و آهن کس غرض نگرفت، کشور در همان حالتی که ده سال پیش بود، در همان حالت باقی ماند، فقط یک چیزی سرک ساخته شد، غیر از سرک دیگر هیچ کاری نشد.

اول اینکه، در تاریخ بشریت، دیده نشده است که، به یک کشور، از پنجاه شش، تا شصت میلیارد دالر کمک شده باشد، و در بخشی اقتصاد هیچ کار نشده باشد.

کار ها را کی می کند؟

کار ها را هیچ کس نمی کند، کار ها را سرمایه می کند، کسیکه سرمایه نداشته باشد، او هر کسیکه باشد هیچ کاری نمی تواند، و سرمایه از اقتصاد بدست می آید، کس اقتصاد نداشته باشد، او سرمایه نمی داشته باشد، و او سرمایه را از کجا کند؟

کسیکه کشور دارد، باید نان از کشوری خود بدست آورد، لباس از کشوری خود بپوشد، نیازمندی هایش را کشورش پوره سازد، اگر یک چند چیزی وارد می کند، یک چند چیزی صادرهم کند، نشود که هم تورید کننده ای نفت، هم تورید کننده ای رخت باشد، شکر از خود نداشته باشد، سمنت از خارج وارد نماید، بزرگترین معدن آهن جهان را داشته باشد، عوض اینکه، صادر کننده ای بزرگی آهن باشد، وارد کننده ای آهن می باشد، مغازه ها دارد، وقتیکه، در مغازه ها بالا می شوید، بجز از مغازه دار، در مغازه، همه اش اموال خارج می باشد، وقتیکه مقاماتش را می بینید، قصر، موتر، دفتر مقاماتش را مشاهده می کنید، تو گویی این کشور یک کشوری اروپایی می باشد.

کشوری خود را بشناسیم، و بدانیم که:

آیا خبر دارید که، ما در کشوری بدون تولید زندگی داریم.

این کشور، چگونه کشوری می باشد؟

این کشور، کشوری است، بسیار فقیر، و اگر ساخته شود خوب کشور شده می تواند.

امروز قرن نزده نیست، امروز قرن بیست یک است، امروز هیچ کشور، کشور دیگری را اشغال نمی کند، امروز، هر کشور، در فکری کشور سازی می باشد، و امروز، عصری مسابقات اقتصادی می باشد.

قرن بیست یک، خود را از قرن بیست جدا می کند، می خواهد قرن دیگری شود، و دارای وسایل دیگری، و دارای امکانات دیگری باشد که، می باشد.

باید گفت که اما، امکانات وسیع نداریم، ما نمی توانیم در همه بخش ها کار کنیم، و اما در بخشی اقتصاد بسیار کار کنیم، این سه چهار بخش اقتصاد را باید یکجایی بسازیم، هم آب بگردانیم، و هم زمین بسازیم، هم فابریکه اعمار نماییم، و هم برق بسازیم، نفت و گاز، مس و آهن را از یاد نبریم،که، نفت و گاز، مس و آهن است که، اقتصاد ما را اقتصاد می سازد.

اقتصاد چه است؟

اقتصاد تولید است، اقتصاد بده و بگیر است، اگر چیزی برایش ندهی، چیزی برایت نمی دهد، زمین باید بسازی، به زمین آب باید بدهی، قلبه اش باید کنی، تخم برایش بپاشی، کود برایش بدهی، اگر این کار را نکنی، از زمین چیز بر نمی داری. معدن خودش استخراج نمی شود، معدن را استخراج باید کنی، فابریکه خودش ساخته نمی شود، فابریکه را باید بسازی، اول سرمایه گذاری، بعد بهره برداری، سرمایه ها را ضایع باید نسازیم، این است راه و رسم زندگی، و این است راه و رسم اقتصادی، ما چنین کار ها را نکرده ایم که، اقتصاد نه آورده ایم، در کار های کار کردیم که اقتصاد نمی باشد.

ده سال گذشت، و پنجاه و پنج میلیارد دالر مصرف شد، ولی در کشور، هیچ کاری نشد، این ده سال ده سال مهمی بود، بدون استفاده گذشت، بجای اینکه، در این کشور اقتصاد زیاد شود، فساد زیاد شد، کشور بدست نا سالم ها افتید.

کسانیکه زمامداری می کنند، باید زمامداری را بدانند، و بدانند که:

ما آمری عمومی می باشیم، ولی عالمی عمومی نمی باشیم، ما برای این نیامده ایم که، به هر کس هدایت بدهیم، متخصصینی وجود دارد، و کار ها را به متخصصین بسپاریم، طرح را آنها می کنند، و اکمالاتش را ما می کنیم، بودجه برای شان تهیه می کنیم، و وسایل بدسترس شان میگذاریم. وزیر سکرتر نیست که به آنها هر چه بگوییم، وزیر متخصص است، وزیر پالیسی میکر است، و در رأس متخصصین قرار دارد، در یک کشور، چند دولت نمی باشد، ولی کار های کشور به بخشهای مختلف تقسیم می شود، و در رأس هر یک آن وزیر می باشد، وزیر را باید به نظری وزیر ببینیم کسیکه مسلکی نباشد و سابقه ای کاری نداشته باشد او را نباید وزیر و والی سازیم.

و در بخشی اقتصاد بسیار کار کنیم، و این را بدانیم که امروز دیروز نیست، امروز بسیار مهم می باشد، و امروز روز دیگری می باشد. دیروز، یعنی یکصد سال پیش، موتر نبود، سرک نبود، طیاره را کس نمی شناخت، زندگی بسیار عادی، و بسیار بد، و بسیار ساده بود، امروز محاسبات، محاسبات دیگری می باشد، امروز ملت های مهم، ملتی می باشد که کشور مهم داشته باشد، و کشورش مساعد به اقتصادی شدن باشد، امروز چیز های مهمی برای ملت ها وجود دارد، ولی بسیار چیز های مهمش، آب و زمین، برق، گاز و نفت می باشد، برق کم از نفت و گاز نمی باشد، و معدن آهن هم ثروت بزرگی برای ملت ها می باشد، بشرطیکه آنرا داشته باشد، اما، داریم و از آن استفاده نمی نماییم.

بسیار کشور مهمی داریم، کشوریکه سه هزار میلیارد دالر، تنها ارزشی معادنش می باشد.

پس چه کنیم تا ازین بد بختی بر آییم؟

فقط در بخش تولید کار کنیم و اقتصاد را بسازیم و اقتصاد را از یاد نبریم.

پیشتر فکر می شد که، آسیای میانه، بسیار غنی، و سرشار از منابع طبیعی است، و واقعاً هم است، حالا معلوم شد که، ص۳

معیار های بین المللی حقوق بشر برای تطبیق قوانین

روش اخلاقی و حقوقی: کارمندان مجری قوانین، باید در همه مواقع با در نظرداشت خدمت به جامعه و حفاظت تمام اشخاص در مقابل اعمال غیرقانونی، و ظایف سپرده شده خویش را با مسوولیت زیاد مسلکی ایفا نمایند.

این پیام از طرف کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تقدیم گردید

برای نشر اعلانات تان به این شماره ها تماس حاصل نمایید: ۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴ / ۰۷۸۳۱۶۰۴۵۰ - ۰۷۰۰۵۹۶۲۰۵ / ۰۷۹۷۸۵۹۰۴۰

ارادهٔ ورځپانه یوازې دسرلیکې ننګه کوي، نورې لیکنې دلیکوال خپل نظر دی، ورځپانه یې مسوولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک:
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشرات افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: خادم احمد
موبایل: ۰۷۰۰ ۵۹۶۲ ۰۵-
Khadem.kabul@yahoo.com
معاون: استاد مرتضی فرحتیار
موبایل: ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴-
Farhatyarm@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل: ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶-
دیزاین: انجینیر محمدجمیل "امیری"
همکار تخنیکی: محمدجمیل "احمدی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل:
erada.daily@yahoo.com
آدرس: دهمزنگ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire:
Haji sayed Daud
Editor in chief: Khadem Ahmad
Editor: Farhat yar
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema,
first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com